

Underhållsinstruktion – produkter i färgbelagd stålplåt

Plåtens livslängd

I finns två olika mått på livslängd: den estetiska och den tekniska. Estetisk livslängd är ett mått på tiden fram till dess att färgskiktet eller metallskiktet förändrats så mycket att utseendet inte längre klarar de krav man ställer. Teknisk livslängd är tiden fram till dess att plåten inte längre kan skydda byggnadens bärande konstruktion eller bakomliggande material och konstruktioner. Den tekniska livslängden är normalt längre än den estetiska.

Livslängden påverkas av miljön

Miljön där byggplåten är monterad betyder mycket för hur färgen på plåten åldras. En förorenad miljö i form av starkt trafikerade vägar, industriutsläpp eller liknande påverkar plåtens skyddande färg- och zinksikt. Även solens strålar och närhet till salt hav påverkar och påskyndar åldrandet av plåtens färg. Belastningen på plåten är störst där smuts och orenheter inte sköljs bort fullständigt med regnvattnet. De värst utsatta ställena är skador och repor där orenheterna kommer i kontakt med zinksiktet under färgbeläggningen eller rentav med själva stålkärnan. Smuts och orenheter belastar färgskiktet och förkortar dess livslängd, och därför är regelbunden rengöring av tak- och väggytor en viktig del av färgbeläggnings underhåll.

Skador vid byggnation och användning

Skador i färgskiktet, oavsett om de uppkommit vid byggnationen eller efteråt, kan göra att plåten får sämre skydd mot miljöpåfrestningar. Skador så som repor i färgbeläggningen kan ge uppkomst till korrosion.

Besiktning

Färgbelagda byggkomponenter bör kontrolleras regelbundet. Om skador upptäcks i ytbeläggningen, ska de repareras för att säkerställa produktens hållbarhet på lång sikt. Följande kontroller / åtgärder bör genomföras:

Initial besiktning: Omedelbart efter installeringen ska alla lösa föremål; såsom fästen, plåtbitar, borrspån och andra metallföremål; avlägsnas från takytor, takavvattningsystem eller kanter på fasadkassetterna.

Okulär besiktning: Det är bra att göra en allmän kontroll av färgbeläggningen varje år. Granska beläggningen okulärt på cirka 1,5 m avstånd. Kontrollera beläggningens skick. Glöm inte girar och takfötter. Flagnande färg, ojämnt blekt färgyta, kritning och sprickbildning samt lokala repor är tecken på att färgbeläggningen behöver repareras.

Håll rent: Kontrollera att taket, väggen eller takavvattningen är ren. Skräp och smuts håller plåten fuktig och medför en risk för korrosion.

Rengöring

Ofta räcker regnet till för att hålla plåten ren. De avlagringar av smuts som regnet inte klarar att skölja bort kan man tvätta bort med en mjuk borste och vatten. Var extra noggrann med ytor som finns i så kallad regnskugga, det vill säga där regnet inte kommer åt att skölja av plåten. I områden med förorenad luft kan det behövas en tvättmedelslösning för att få plåten ren. Man kan till exempel använda vanligt diskmedel eller industritvättmedel. Dosera enligt tillverkarens rekommendationer. Skölj noga efteråt.

Några tvättråd

- Starkare lösningar än de rekommenderade kan skada färgen.
- Skölj ordentligt, så alla tvättmedelsrester försvinner.
- Undvik organiska lösningsmedel och slipande tvättmedel.
- Applicera rengöringsmedlet. Skölj uppifrån och ned.
- Arbeta varsamt.

Bättringsmålning

Om färgskiktet har små och få skador i lacken, kan de repareras genom bättringsmålning. Använd då en lufttorkande färg och måla med en smal pensel enbart på det ställe som har repats. Eftersom man kan förvänta sig att denna färg med tiden förändras annorlunda än den fabrikslackerade färgen, är det viktigt att bara måla där det behövs.